

Bilag

Udenrigsministerens notat indeholdende svaret på samrådsspørgsmålet

B.7.A.:

Udenrigsministerens samråd fredag den 21. februar 1997 med Folketingets Europaudvalg vedr. forslag til folketingsbeslutning om tiltrædelse af Euro-Middelhavsassocieringsaftalen mellem De Europæiske Fællesskaber og dets medlemsstater på den ene side og staten Israel på den anden side.

Samrådsspørgsmål B.7.A. 1):

Hvordan vil EU og den danske regering sikre overholdelsen af artikel 2, som taler om respekten for menneskerettighederne og de demokratiske principper, og hvordan vil regeringen foretage en regelmæssig orientering af Folketinget herom?

Samrådsspørgsmål B.7.A. 2):

Når regeringen (ifølge svaret på spm. 3, bilag 7) ikke mener, at den israelske højesteretskendelse, som godkender brugen af fysisk tortur begået af den israelske efterretningstjeneste, er i tråd med den ånd, som udtrykkes i associeringsaftalens artikel 2, hvilke initiativer mener regeringen så, EU bør tage i den forbindelse?

Svar:

Spørgsmål 1 og 2 besvares under et.

Begge drejer sig om Israels overholdelse af menneskerettighederne – og om, hvilken rolle dette spørgsmål vil have i EU's samarbejde med Israel inden for rammerne af den nye associeringsaftale. Det skal indledende bemærkes, at man bør skelne mellem israelske statsborgere i Israel – hvor der ikke er menneskerettighedsproblemer – og palæstinensere i Israel og i de besatte områder. Her er der problemer på samme måde, som der er menneskerettighedsproblemer i en lang række andre lande i Middelhavsområdet samt i selvstyreområderne.

Det er til indledning nødvendigt at slå fast, at Israel er det eneste repræsentative demokrati i hele det nordafrikanske og mellemøstlige område. Det kunne derfor forekomme lidt

bagvendt, om associeringsaftalen med Israel skal traineres, mens andre aftaler skulle glide glat igennem. Artikel 2 er jo netop et redskab, som EU skal bruge efter indgåelsen.

Der er visse problemer i forhold til Israels overholdelse af menneskerettighederne, som det også fremgår af regeringens tidligere skriftlige svar på udvalgets spørgsmål. Det er spørgsmål, som vi fra EU-landenes side løbende følger, bl.a. gennem ambassaderne i Tel Aviv. Men netop fordi Israel er et demokratisk samfund, er de israelske menneskerettighedsorganisationer meget ofte selv de første til at rejse en debat om problemerne. Og netop fordi Israel er et demokratisk samfund, er den israelske regering også åben og positiv over for en dialog med andre lande om menneskerettighedssituationen i Israel og de besatte områder. Deri ligger efter regeringens opfattelse perspektiverne i den dialog om menneskerettighederne, som EU-landene har med Israel – både inden for rammerne af associeringsaftalen og som del af den løbende dialog vedrørende fredsprocessen.

Der er for regeringen ingen tvivl om, at det er den vej, man fra dansk side skal gå. Når der er forhold, der generelt findes kritisable – som f.eks. brug af såkaldt »moderat fysisk pres« under afhøringer – må det gøres klart for de israelske myndigheder. Nogle gange kan det være mest hensigtsmæssigt, og mest effektivt, at gøre dette diskret. Andre gange kan det måske være mest hensigtsmæssigt at gå offentligt ud. I nogle tilfælde foregår dialogen bilateralt mellem EU-landene og Israel, i andre tilfælde finder den sted i internationale fora som FN's Menneskerettighedskommission, FN's Generalforsamling eller FN's Torturkomité. Kampen mod tortur er én af de danske mærkesager under medlemskabet af FN's Menneskerettighedskommission. Danmark er initiativtager til den såkaldte omnibusresolution om tortur, og den danske regering virker aktivt for vedtagelse af en protokol til FN's Torturkonvention, som muliggør uopfordrede inspektionsbesøg i medlemslandene. Der er derfor adskillige muligheder for ad diplomatisk vej at få budskabet